METSÄHALLITUS
FORSTSTYRELSEN
MEAHCIRÁÐÐEHUS

HE 203/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Ystävyyden puistosta annetun lain muuttamisesta

Henrik Jansson
Luontopalvelujohtaja
25.2.2025

Luontopalvelujen rahoitusnäkymä kiristyy entisestään

- Luontopalvelujen rahoitus on viime vuosina supistunut merkittävästi: Vuonna 2024 käytettävissä oleva rahoitus ilman EU-projekti- ja tulorahoitusta oli 11,8M€ vähemmän kuin vuonna 2023, RISE- rahoitus päättyi vuoteen 2024
- Vuodesta 2026 eteenpäin tuottavuusohjelman mukaiset leikkaukset kasvavat ja muutosten kokonaisvaikutukset pienentävät rahoitustamme noin 4,4 miljoonaa euroa vuodesta 2027 alkaen.

Rahoitus-muutos (.milj. €)	2025	2026	2027	2028
YM	-0,2	-0,8	-2,54	-2,54
MMM	-0,08	-0,27	-0,57	-0,57
RISE	-1,3	-1,3	-1,3	-1,3
Kehysleikkaus yht	**-1,58**	**-2,37**	**-4,41**	**-4,41**

SALASSA PIDETTÄVÄ

Supistuvan perusrahoituksen on riitettävä kaikkeen

- Tiukentuneessa rahoitustilanteessa on tärkeää keskittyä **ydintehtäviimme** eli luonnonsuojeluun sekä maksuttomien virkistys- ja retkeilymahdollisuuksien tarjoamiseen sekä kulttuuriperinnöstä huolehtimiseen
- Koska nykyinen rahoitus on riittämätön, haemme toiminnan ja organisaation uudistamisen lisäksi säästöjä mitoittamalla toimintaamme yleensä. Lisäksi haemme säästöjä hallinnassamme olevien kiinteistöjen omistamisen kustannuksista sekä priorisoimalla maastopalveluja.

Kuhmon Tönölänniemen kiinteistöt ovat myös osa tätä tarkastelua.

SALASSA PIDETTÄVÄ

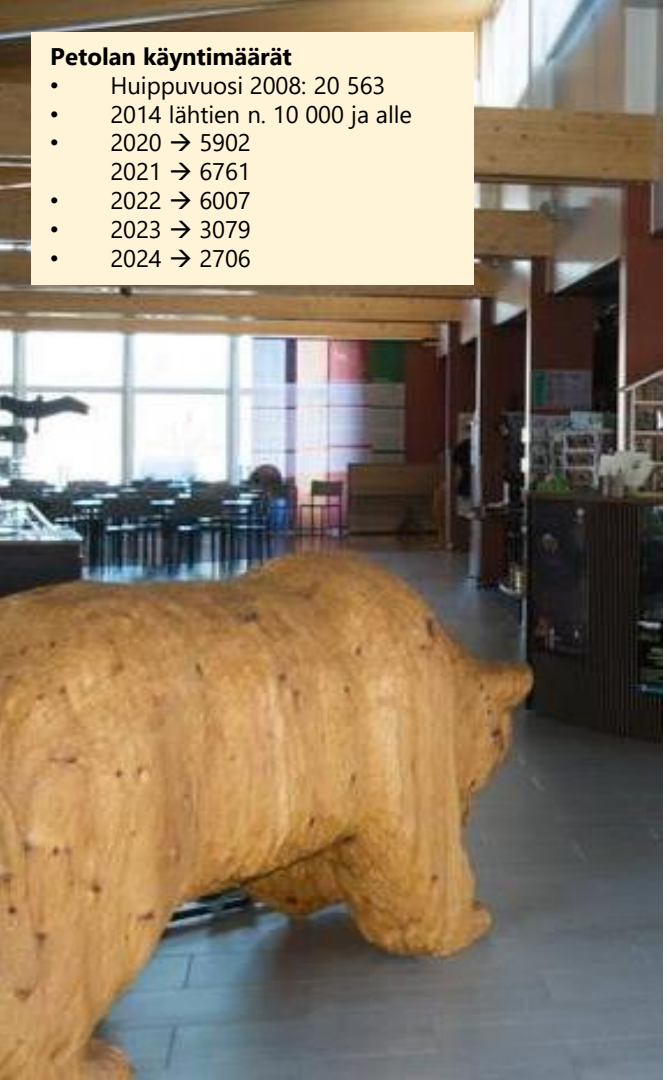

Petolan käyntimäärät

- Huippuvuosi 2008: 20 563
- 2014 lähtien n. 10 000 ja alle
- 2020 → 5902
  2021 → 6761
- 2022 → 6007
- 2023 → 3079
- 2024 → 2706

Vuosien varrella kehittämistä on tehty paljon Petolassa

- 1990-luvulta lähtien Petolan alueella on toteutettu useita työllisyysperusteisia investointihankkeita, joiden avulla on rakennettu muun muassa alueen kiinteistöjä
- Metsähallitus on ollut aktiivisesti mukana lukuisissa muiden tahojen omistamissa hankkeissa yhteistyössä muun muassa **Kuhmon kaupungin**, **Idän Taiga ry:n** ja **KAMKin** kanssa.
- Lisäksi on toteutettu merkittävä määrä yhteisiä hankkeita, alkaen 1990-luvun **Interreg-ohjelmista** ja jatkuen aina viimeisimpiin **ENPI/ENI CBC -hankkeisiin**

➢ Kaikki nämä toimet ovat tukeneet myös **luontokeskuksen toimintaa**. Tästä huolimatta keskuksen toiminta ei ole kehittynyt toivotulla tavalla.

SALASSA PIDETTÄVÄ

Rajanylittäviä hankkeita Ystävyyden luonnonsuojelualueella 1998-2020

2019-20 Urban Parks and Benefits ENI CBC –hanke
Lähiluontokohteiden tunnetuksi tekeminen ja palvelujen parantaminen Kajaanissa ja Kostamuksessa

2018-20 Green Solution in Nature Protection Areas
Energia- ja jätehuoltoratkaisuja suojelualueille

2013-14 Metsäpeurahanke ENPI CBC -hanke (RKTL
Metsäpeurakantojen nykytilan selvittäminen ja metsäpeurayhteistyön tiivistäminen, www.suomenpeura.fi -sivusto (suomi, englanti, venäjä)

2012-14 Fennoscandian Green Belt ENPI CBC -hanke
Suojelualueiden luonto- ja kulttuuriarvojen säilyminen ja luontomatkailupalveluiden kehittäminen
luontokeskusten toimintojen yhtenäistäminen ja kehittäminen (Petola, Koli, Oulanka, Paanajärvi, Kostamus)
retkeilyreittien ja niiden palveluvarustuksen parantaminen

2012-14 Quality -CET ENPI CBC -hanke
Matkailuyhteistyön kehittäminen
Suomalaisten ja venäläisten luonnonsuojelualueiden asiakasviestintä- ja markkinointiaineistot, luontomatkailusuunnitelmat

2005-07 Luonnon lumoissa - rajaseudun luonto tunnetuksi -Interreg IIIA –hanke
Tutkimustiedon popularisointi -> julkaisu

2004-08 Green Belt -LIFE -hanke
Metsäluonnon tilan kohentaminen, vihreän vyöhykkeen luonnonsuojelualueiden monimuotoisuuden hoitaminen

2003-05 Suurpetotietokeskuksen toiminnan käynnistäminen -Interreg -hanke
Luontokeskus Petolan perustaminen: konsepti, tilat ja näyttely (rakennustyö työllisyystyöohjelmahankkeella)

2003-05 Kalevalapuistot -Interreg -hanke
Kalevalapuistojen perustamisen valmistelu Venäjälle ja Suomeen

2002-04 Paluu lähteille -Interreg -hanke
Luonto-opastusta perinteitä vaalien: Luonto-opetusaineistot, Lentuan luontotuvan ja sen näyttely, kouluyhteistyö, luontokoulumetsä

1998-2000 Elimyssalolta Vienansalolle -Interreg II A –hanke
Luontomatkailu ja luonnonsuojelu

Hankkeita Suomen puolella mm.

2014-15 KUIKKA - kulttuuriperinnön ikkunoita Kainuuseen EAKR –hanke
Levävaaran ja Latvavaaran erämaatilojen rakennusten kunnostus ja ympäristötyöt, Elimyssalo

2011-13 Ystävyyden puiston palvelut -TTO -hanke
Puiston retkeilyinfran kunnostustyöt

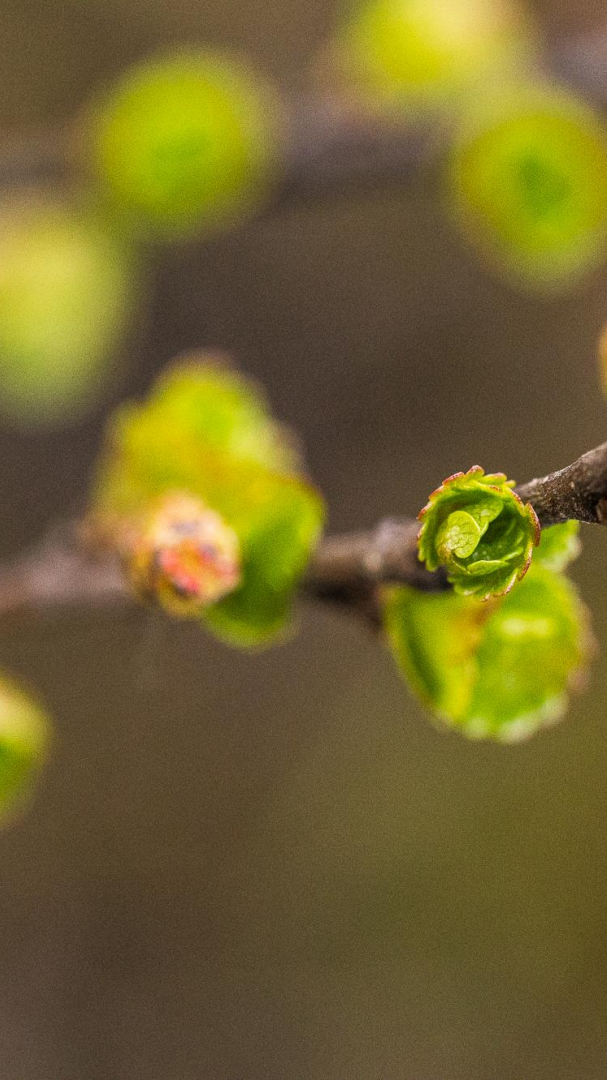

Luontopalvelujen toiminta Kuhmossa jatkuu joka tapauksessa

- Valmisteilla oleva lakimuutos mahdollistaa kiinteistöistä luopumisen - suhteessa käyntimääriin ja kävijäpotentiaaliin luontokeskus on liian kallis ja epätarkoituksenmukainen, näyttely on vanhentunut
- Voimavarat kohdennetaan laajemman asiakaskunnan tavoittavaan digitaaliseen asiakaspalveluun, maastopalvelujen ylläpitämiseen sekä Kuhmon ja Kainuun luontokohteista viestimiseen

Metsähallitus ja Luontopalvelut ja niiden henkilöstö jatkaa toimintaansa Kuhmossa siinäkin tapauksessa, että kiinteistöistä luovutaan

Metsähallitus tukee hallituksen esitystä ja haluaa hoitaa tulevan omistajavaihdoksen vastuullisesti yhdessä Kuhmon kaupungin kanssa

Kuva: Jari Salonen / Pallastunturit Särkitunturilta nähtynä